

Genootschap Sint Jacob
Regio's Z.O.-Brabant en 's Hertogenbosch.

De twee regio's van Oost-Brabant hebben 25 mei jl. een gezamenlijke wandeling ondernomen. Beiden zijn begenadigd met prachtige natuurgebieden en diverse leden van deze regio's hebben door de jaren heen al meermalen onderling contact onderhouden, van wie sommigen zelfs samen Camino's hebben gelopen. Dit heeft ertoe geleid om het contact tussen beide regio's te intensiveren en tot een gezamenlijke wandeling te komen.

Voor zaterdag 25 mei hebben Erik Arts, coördinator van de regio Den Bosch, Liesbeth Spijkers, Piet Creemers en Frans van Baars een tocht uitgezet in de omgeving van Sint Oedenrode, een gebied grenzend aan de noordzijde van de regio Z.O.-Brabant.

Rond de 40 mensen uit beide regio's nemen aan de wandeling deel. Het is prachtig wandelweer. Erik heet de deelnemers van harte welkom met name ook Johannes Bellemakers, regio-coördinator van Z.O.-Brabant, die ondanks zijn rugklachten aan deze tocht deelneemt. Het is de eerste keer dat we in deze samenstelling een wandeling ondernemen en mogelijk dat op een of andere wijze in de toekomst tot meer gezamenlijke activiteiten wordt besloten.

Het vertrekpunt is Nijnsel, in de streektaal, Nènzal genoemd. Het achtervoegsel 'sel' van Nijnsel, zoals bij zoveel meer plaatsen in Oost-Brabant, verwijst naar het woord 'plaats'. Het voorvoegsel 'Nij' naar nieuw. Een nieuwe plaats waar, zoals uit opgravingen blijkt, al duizenden jaren geleden restanten van bewoning zijn opgegraven, zelfs uit de bekercultuur en de Romeinse tijd. De huidige bewoning is van vele jaren later, waar zich rond een Antoniuskapel mensen gingen vestigen, vooral kleine boeren met o.a. schapen die voldoende heidegebieden in de omgeving ter beschikking hadden.



De keuze voor de wandeling in dit gebied heeft vooral te maken met het Groene Woud. Een gebied van 35.000 ha. landbouwgrond, natuurgebieden en recreatie in een mooie balans, dat zich uitstrekt tussen de stedendriehoek Eindhoven-Tilburg en Den Bosch. Een landstreek waarin beide regio's actief zijn en door de overheid in 2005 terecht werd erkend met de titel Nationaal Landschap. Het gedeelte waarin wij hebben gewandeld bestaat uit het Vressels Bos, de Hazenputten en de Moerkuilten. Het Vressels Bos is een productiebos van naaldhout van ca. 250 ha. Dicht op elkaar geplant en nauwelijks licht op de bodem doorlatend, waar dan ook weinig begroeiing is. Al wandelend konden we zien dat het beheer in dit opzicht volledig is veranderd. Er ligt veel dood hout en open gevallen plekken worden niet opnieuw aangeplant. Het gevolg is dat er veel insecten op het dode hout afkomen, daardoor vogels worden aangetrokken en de diversiteit aan planten en dieren zichtbaar is toegenomen. Het landschap, de Dommelbeemden, vertoont duidelijk de kenmerken van een beekdal. De glooiende aflopende lijn naar de Dommel is goed zichtbaar en de plantengroei richting het riviertje past zich dan ook aan met

de groei van vochtminnende planten. Zo kun je het landschap 'lezen'. Wie de Camino Francés heeft gelopen kan zich waarschijnlijk, op weg naar Fromista, de Meseta herinneren. Een hoogvlakte, die er tijdens de vele droogteperiodes in dit gebied, verdord uitziet en mogelijk als saai wordt ervaren. Wie de glooiingen volgt en daarin de beekdalen herkent, ziet ook de soms lintsmele groene stroken in het landschap, waar dichterbij komend een soms sloot-breed riviertje stroomt met een dunne strook groen.

Komend bij de Moerkuilen en de Hazenputten vertelt Liesbeth dat hier in vroegere jaren turf, moer, uit deze plassen werd gewonnen. Voor weinig geld en grote inspanning konden kleine boeren in de behoefte aan turf voorzien. Het is een prachtig gebied dat met de Dommelbeemden in 1977 is uitgeroepen tot Staatsnatuurmonument.

Tegen de middag komen we in de oude buurtschap Vressel. In vroegere jaren graasden op de heide veel schapen. De herdgang een benaming voor een pad langs aan de ene zijde een dicht bos en aan de andere zijde het heideveld, werd door de herders gebruikt om hun schapen naar de heide te leiden. Het woord 'herd' verwijst naar de oude benaming voor kudde en herder en 'gang' voor pad of weg. Aangekomen bij het horeca-etablisement 'de Vresselse Hut' worden we allervriendelijkst ontvangen door Jolanda, de uitbaatster, die ons voorziet van koffie/thee en worstenbroodjes, wat een traktatie blijkt te zijn van de beide regio's. Bij ons vertrek voor de 2^e helft van onze wandeling worden we gewezen op een meer dan manshoge sleutel die verwijst naar het predicaat 'Natuurpoort', een titel die wordt verstrekt aan horecagelegenheden nabij natuurgebieden, die kunnen voorzien in de behoeften van wandelaars, waar wandelroutes zijn uitgezet en ruime parkeerfaciliteiten beschikbaar zijn. Daaraan voldoet de Vresselse Hut in alle opzichten.



Verder wandelend komen we bij de Dommel aan. Op diverse plaatsen zijn er door dekzandruggen langs de Dommel hoge oevers waarneembaar. 75 jaar geleden vormde dit gebied het decor voor de operatie Market Garden. De hoge oevers boden een strategisch punt als schootsveld voor het beschieten van de troepen richting Sint Oedenrode.

Nu is het 't domein van o.a. het IJsvogeltje. Door de begroeiing langs de Dommel met overhangende takken is dit een uitgelezen punt voor dit, door zijn bonte kleuren exotisch aandoende vogeltje, om op zicht op visjes te jagen. Het is toegerust met een lange spitse snavel en doorklieft hiermee het water. De lichtbreking door het water wordt gecompenseerd door de samenstelling van zijn oogsmeer en oogbeschadigingen door takjes in het water wordt voorkomen, door een doorzichtig oogvlies dat het over zijn ogen sluit als het in het water duikt. Wij hebben dit bijzondere en schuwe vogeltje niet kunnen spotten. Daarvoor moet je in alle stilte langs de Dommel gaan zitten en met veel geduld

afwachten of je niet opeens een blauwe schicht over het water ziet schieten. Als dat zo is heb je zeer waarschijnlijk het IJsvogeltje waargenomen.

Teruggekeerd op ons vertrekpunt zijn er een aantal deelnemers die nog wat na willen praten in Café-Restaurant Highway 51. Het blijkt voor iedereen een mooie dag te zijn geweest waaraan het weer en de Camino-verhalen zeker toe hebben bijgedragen en niet te vergeten de plannen van pelgrims om op een van de vele routes naar Santiago te willen lopen en van sommigen die naar Rome willen pelgrimeren en zelfs de tocht vanuit Polen willen maken.

Erik verwijst tot slot naar het Kloosterpad dat al in een ver stadium van realisering verkeert. Dit pad loopt langs bestaande en verdwenen kloosters met name in het gebied van de beide regio's. De provincie hecht eraan dat dit erfgoed zoveel mogelijk in stand wordt gehouden, waaraan de bestaande kloosters graag medewerking verlenen. Mogelijk dat wij als Jacobus Genootschap ook hierin een taak kunnen krijgen. Het project verkeert in de fase van afwerking en realisatie. Mochten wij hierin een taak kunnen vervullen dan zal dit door de regio-coördinatoren bekend worden gemaakt.

Voor alle deelnemers een Buen Camino in alle opzichten waar dan ook én mogelijk tot ziens voor beide regio's in een gezamenlijk activiteit.

Frans van Baars .